

helyesírás.mta.hu: automatizált helyesírási tanácsadás nyelvtechnológiai módszerekkel

Miháltz Márton – Ludányi Zsófia

Bevezetés

- NYTI-ben működtetett Közönségszolgálat (e-mail, telefon) **kiegészítésére**
- **Online** helyesírási és nyelvhasználati tanácsadás – **automatikus** eszközökkel
- **Leggyakoribb** helyesírási témakörökben célzott kérdésekre automatikus válaszok
- **Nyelvtechnológiai** megoldások

A magyar helyesírás

- Nagyon sok szabály, **bonyolult** szabályozás
- „**Értelemtükröztetés** elve”
 - *Arany óra, aranyóra; orosz tanár, orosz tanár*
- **Nyelvtani** kategóriák ismeretére épít
 - *Összetétel v. szó szerkezet, jel/rag v. képző stb.*
 - Pl. vendéglátóipar, vendéglátóiparnak, vendéglátó-ipari*
- **Kivételek**, hagyományok
 - *Sárgarigó, fekete rigó; árboc; belügyminisztérium*
- Gépi kezelés: csak részterületeken lehetséges

Helyesírás.mta.hu

- **Hasonló** oldalak / szövegszerkesztők helyesírás-ellenőrzői:
 - Egyszerű szóalakok javítása (pl. *muszály*, *kis**s**ebb* stb.)
 - Kivételek, gyakori összetételek: szótár (**véges** szólista)
- **Helyesírás.mta.hu:**
 - Szabályok: potenciálisan **végtelen** számú alak ellenőrzése
 - Szöveges **magyarázatok**
 - **Hivatkozások** (AkH., OH.)
 - Folyamatos **javítás** (visszajelzések!), fejlesztés

Üdvözöljük portálunkon!

Milyen helyesírási kérdésben segíthetünk? Kérjük, válasszon eszközeink közül:

Külön vagy egybe?

Ellenőrizendő szavak
hagyma leves

Javasolt alak
hagymaleves

Kipróbálok

Helyes-e így?

Ellenőrizendő szó
hejesírás

Helyes alak
helyesírás

Kipróbálok

Névkereső

Keresett kifejezés
Széch...

Találatok
Széchenyi stb.

Kipróbálok

Elválasztás

Ellenőrizendő szó
elválasztás

Elválasztási helyek
el-vá-lasz-tás

Kipróbálok

Számok

Számjegyekkel
2010

Betűkkel
kétezer-tíz

Kipróbálok

Dátumok

Dátum
2012-08-30

A következő módokon írható
2012. aug. 30. stb.

Kipróbálok

Ábécébe rendezés

Adjon meg egy listát
tej, tojás, kenyér

A rendezés eredménye
kenyér, tej, tojás

Kipróbálok

Facebook

helyesiras.hu

Like You like this.

You and 3,695 others like helyesiras.hu.

Facebook social plugin

Blog

A Magyar Tudomány Ünnepe
(2013. november 11.)

Legfrissebb javításaink (v1.1.1)

Miért 11. kiadás? Kiadástörténeti
összefoglaló

Helyes kisokos: a kiejtés szerinti
írásmód

Egy -i, és számolhatunk újra

[További bejegyzések...](#)

Webmestereknek

Helyesírás.mta.hu az Ön oldalára!

Külön vagy egybe?

Helyes-e így?

Névkereső

Elválasztás

Számok

Dátumok

Ábécébe rendezés

Külön vagy egybe?

A rendszer megvizsgálja a megadott szavakat, és javaslatokat tesz arra, hogy hogyan lehet őket leírni (külön, egybe vagy kötőjellel).

Példák:

- „**vitamin hiány betegség**”
- „**takarító nő**”
- „**bontott téglafal**”

Megosztás

A kérdéses szavakat szóközzel elválasztva írja be!

csuklós busz vezető

Javasolj!

2 javasolt alak: (a sorrendnek nincs jelentősége)

I. "csuklós buszvezető"

Magyarázat

Részletek ▶

II. "csuklósbusz-vezető"

Magyarázat

Részletek ▶

Külön vagy egybe?

- Különírás-egybeírás: a **legproblémásabb** részterület
 - **Kivételszótár**: 125.000 tétel
 - **Morfológiai** elemzés (*Humor*)
csuklós[MN]: csuklik[IGE]=csukl+ós[_SZOK]+[NOM]
 - **Szemantikai** elemzés: 350.000 szó, 90 kategória
(*foglalkozásnevek, anyagnevek, színnevek, rangok, földrajzi utótagok, népek/nyelvek, ...*)
 - **Szabályalapú** elemzés: 372 formális szabály
 - Elemzési fákból szöveges **magyarázatok** generálása

N
[ortho="csuklós buszvezető", RuleID=M_EK_MINOSEG_1_1_1, sep=""]

A
[ortho="csuklós"]
[match="FN,_SKEP,NOM"]
[ncomparts=1]
[nsylls=2]

N
[ortho="buszvezető"]
[RuleID=M_EK_JELOLETLEN_TARGYAS_1_2_1]
[sep=""]

N
[ortho="busz"]
[match="FN,NOM"]
[ncomparts=1]
[nsylls=1]

A
[ortho="vezető"]
[match="IGE,_OKEP,NOM"]
[sem=Occupation]
[ncomparts=1]
[nsylls=3]

N
[ortho="csuklósbusz-vezető", RuleID= M_EK_MOZGO_2_1, sep="@-"]

N
[ortho="csuklós busz"]
[RuleID=M_EK_MINOSEG_1_1_1]
[sep=" "]

A
[ortho="vezető"]
[match="IGE,_OKEP,NOM"]
[sem=Occupation]
[ncomparts=1]
[nsylls=3]

A
[ortho="csuklós"]
[match="FN,_SKEP,NOM"]
[ncomparts=1]
[nsylls=2]

N
[ortho="busz"]
[match="FN,NOM"]
[ncomparts=1]
[nsylls=1]

[Külön vagy egybe?](#)[Helyes-e így?](#)[Névkereső](#)[Elválasztás](#)[Számok](#)[Dátumok](#)[Ábécébe rendezés](#)

Külön vagy egybe?

A rendszer megvizsgálja a megadott szavakat, és javaslatokat tesz arra, hogy hogyan lehet őket leírni (külön, egybe vagy kötőjellel).

Példák:

- „**vitamin hiány betegség**”
- „**takarító nő**”
- „**bontott téglafal**”

Megosztás

A kérdéses szavakat szóközzel elválasztva írja be!

csuklós busz vezető

Javasolj!

2 javasolt alak: (a sorrendnek nincs jelentősége)

I. "csuklós buszvezető"

Magyarázat

Részletek ▾

Két szabályt alkalmaztunk egymás után az alábbi sorrendben:

1. A "busz" főnevet és a "vezető" melléknévet egybeírjuk az alábbi szabály alapján:

A jelöletlen tárgyas alárendelői összetételt mindig egybeírjuk. [AKH-123, OH-204]

2. A "csuklós" melléknévet és a "buszvezető" főnevet különírjuk az alábbi szabály alapján:

A minőségjelzős kapcsolatok tagjait általában különírjuk egymástól, különösen olyankor, ha a kapcsolatnak valamelyik vagy mindkét tagja összetett szó. [AKH-107a, OH-107]

II. "csuklósbusz-vezető"

Magyarázat

Részletek ▶

Külön vagy egybe?

Helyes-e így?

Névkereső

Elválasztás

Számok

Dátumok

Ábécébe rendezés

Szavak helyesírása

Szóalak helyességének vizsgálata, helytelen alakhoz helyes alakok javaslata.

Megosztás

Ellenőrizendő szó:

árbóc

Mehet

„árbóc”: ismeretlen
Javaslatok: árboc, árból

További információk a helyesírási szabályzatban:

3. fejezet: A kiejtés szerinti írásmód (17–48. pont)

4. fejezet: A szóelemző írásmód (49–85. pont)

5. fejezet: A hagyományos írásmód (86–91. pont)

6. fejezet: Az egyszerűsítő írásmód (92–94. pont)

További információk az archívumban:

Nyelvtani kategória: Hangjelölés

Nyelvtani kategória: Idegen szavak és nevek

Facebook

helyesiras.hu

Like You like this.

You and 3,698 others like helyesiras.hu.

Facebook social plugin

Blog

A Magyar Tudomány Ünnepe
(2013. november 11.)

Legfrissebb javításaink (v1.1.1)

Miért 11. kiadás? Kiadástörténeti összefoglaló

Helyes kisokos: a kiejtés szerinti írásmód

Egy -i, és számolhatunk újra

További bejegyzések...

Helyes-e így?

- Egyszerű szavak helyesírása
 - *J* vagy *ly*
 - Hosszú mgh.-t vagy msh.-t ejtünk: *kisebb*, *szinonima*
 - Rövid mgh.-t vagy msh.-t ejtünk: *tízes*, *akkumulátor*
- Helytelen alak: javasolt helyes alakok
- *Hunspell* szabad forrású helyesírás-ellenőrző; saját szótárak

Helyes-e így? 2.

- **Nyelvhasználati tanácsok**

Szótő, morfológiai elemzés (Humor elemző) + szabályok alapján:

- **Paronimák**

„helyiség”: helyes
'épület vagy lakás elkülönített része, vö. szoba'
Pl.: A lakás minden *helyiségét* fűteni kell télen.
L. még: helység

- **Végzódések**

„lássa”: helyes
'Azt akarják, hogy ne lássa tovább.'

- **Beszélt
nyelvi alakok**

„mért”: helyes
Beszélt nyelvben: '1. miért; 2. mér' (2. mér ige)

Külön vagy egybe?

Helyes-e így?

Névkereső

Elválasztás

Számok

Dátumok

Ábécébe rendezés

Névkereső

Ismert tulajdonnevek helyesírásának ellenőrzése: a megadott
kezdőbetűk lehetséges folytatásai és kategóriái.

Megosztás

Keresett kifejezés:

Margitszi

Javasolj!

Találatok:

Margit-sziget

Margitsziget

Margit-szigeten

Margitszigeten

margitszigeti

Névkereső

- **Tulajdonnevek** helyesírása
200.000 név adatbázisa: *földrajzi nevek, családnevek, személynevek, ...*
- **Prediktív** bevitel
- **Egyértelműsítő** besorolások, toldalékolt alakok

The screenshot displays three search results for the name 'Margit-sziget'. Each result is shown in a green rounded rectangle with a white checkmark icon on the left. The first result is 'Margit-sziget' with three associated tags: 'tulajdonnév', 'földrajzi név', and 'természetföldrajzi név'. The second result is 'Margitsziget' with three tags: 'tulajdonnév', 'földrajzi név', and 'településnév'. The third result is 'Margit-szigeti' with one tag: '-i képzős alak'.

Külön vagy egybe?

Helyes-e így?

Névkereső

Elválasztás

Számok

Dátumok

Ábécébe rendezés

Elválasztás

Szavak elválasztása a magyar helyesírás szabályai szerint.

Kérem, adja meg azt a szót (szavakat), amelynek (amelyeknek) az elválasztására kíváncsi!

A kimenetben a "-"-jel a lehetséges elválasztási határokat, a "|"-jel az elválasztási határokat és egyben szóösszetételi határokat jelöli.

Megosztás

Elválasztandó szó (szavak):

megint

Mehet

me-gint, meg|-int

További információk a helyesírási szabályzatban:

11. fejezet: Az elválasztás (223–238. pont)

További információk az archívumban:

Nyelvtani kategória: Elválasztás

Elválasztás

- **Szótagminták** alapján
Huhypn szabad forrású elválasztó
- **Összetételi határok** alapján
Humor morfológiai elemző
- **Tesztelés, kiegészítés**
Magyar Nemzeti Szövegtár 10M leggyakoribb szava alapján

Külön vagy egybe?

Helyes-e így?

Névkereső

Elválasztás

Számok

Dátumok

Ábécébe rendezés

Számok

Számjegyekkel megadott tőszámnevek, sorszámnevek,
tizedes törtek, törtek átalakítása betűvel írt alakba.

Kérem, adjon meg egy számjegyekkel írt számot az alábbi lehetséges alakok szerint:

- Előjeles egész számok vagy tizedes törtek (tizedesjel: ','), pl. **12**; **3,14**; **-1121538**
- Sorszámok ('.' karakterre végződik), pl.: **123**.
- Törtek (a számláló és a nevező között '/' karakterrel), pl.: **1/2**; **33/34**

Megosztás

Szám:

7544732

Mehet

'7544732' betűkkel írva:

hétmillió-ötszáznegyvennégyezer-hétszázharminckét [289a]
(Jelzői értelemben, pl. „két alma”.)

hétmillió-ötszáznegyvennégyezer-hétszázharminckettő [289a]

További információk a helyesírási szabályzatban:

14.1. fejezet: Egyéb tudnivalók / A számok (288–292. pont)

[Külön vagy egybe?](#)
[Helyes-e így?](#)
[Névkereső](#)
[Elválasztás](#)
[Számok](#)
[Dátumok](#)
[Ábécébe rendezés](#)

Dátumok

A megadott dátumok lehetséges átirása betűvel és/vagy számokkal, különböző elfogadott variációkban.

Kérem, adjon meg egy dátumot 'ÉÉÉÉ-HH-NN' formában, vagy válasszon egy dátumot a naptárból!

Megosztás

Dátum:

2013-04-30

Mehet

2013. április						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

helyesírási szabályzatban:

eltekintés (293–297. pont)

archívumban:

s, címzés

'2013-04-30' a következő módokon írható:

2013. április 30. [293]

2013. ápr. 30. [293]

2013. IV. 30. [293]

2013. 04. 30. [293]

2013-04-30 [293]

További lehetséges alakok ezzel a dátummal:

2013. április 30-a [296]

2013. április 30-án [296]

2013. április 30-ig [296]

2013. április 30-áig [296]

2013. április 30. óta [297]

2013. április 30-a óta [297]

2013. április 30-tól [296]

2013. április 30-ától [296]

2013. április 29–30. [263]

2013. áprilisi [294]

2013. áprilisban [294]

2013 áprilisában [294]

2013. április vége [294]

Külön vagy egybe?

Helyes-e így?

Névkereső

Elválasztás

Számok

Dátumok

Ábécébe rendezés

Ábécébe rendezés

A megadott sorok betűrendbe sorolása.

A bemenet:

? kor
kór
kőr
kör
kõr

A rendezés eredménye:

✓ kor
kór
kőr
kör
kõr

Külön vagy egybe?

Helyes-e így?

Névkereső

Elválasztás

Számok

Dátumok

Ábécébe rendezés

Ábécébe rendezés

A megadott sorok betűrendbe sorolása.

A bemenet:

meggyfa
meggyújt

A rendezés eredménye:

meggyújt
meggyfa

A betűk

Keresés ablak X

Keresés:

3. Nyelvünk hangjainak (pontosabban hangtípusainak, azaz fonémáinak) írott vagy nyomtatott jeleit betűknek nevezzük. A magyar betű vagy egyjegyű, azaz egyetlen írásjegy; **e, í, á, ü; b, r, s, v;** stb.; vagy többjegyű, azaz írásjegyek kapcsolatából áll: **cs, sz, ty, zs; dzs;** stb.

Mind kézírásban, mind nyomtatásban vannak kisbetűink: **a, ő; c, r, gy, zs, dzs;** és vannak nagybetűink: **A, Ő; C, R, Gy, Zs, Dzs;** stb. (Vö. **5. 8., 10.**)

A magánhangzók írása

4. Magánhangzóinkat egyjegyű betűkkel jelöljük; egy részük ékezet nélküli, más részük ékezetes (vagyis ponttal vagy vonással van ellátva).
- a) A rövid magánhangzókat jelölő hét betűt pont nélkül, illetőleg egy vagy két ponttal írjuk: **a, e, o, u; í, ő, ü; ceruza, nyolc, közül, szikes, iparkodik** stb.
- b) A hosszú magánhangzókat jelölő hét betűre egy vagy két vonást teszünk: **á, é, í, ó, ú; ő, ü; játék, lódit, húr, hős, űr** stb.
5. A magánhangzókat jelölő nagybetűkre mind kézírásban, mind nyomtatásban ugyanúgy föl kell tenni az ékezeteket, mint a kisbetűkre: **Ődön, Űrményi, Ázsia, Óbuda, Őze** stb. – Csak a rövid **i** nagybetűs alakján nincs pont: **Ilona, Izland** stb. A hosszú nagy **Í**-re azonban ki kell tenni az ékezetet: **Írország, Írott-kő** stb.
6. A magánhangzók időtartamának fontos nyelvi szerepe van; más szó lehet a rövid és más a hosszú magánhangzós:

akar – *akár*

kemény – *kémény*

bal – *bál*

öt – *ót*

oda – *óda*

írt – *irt*

áru – *árú*

tüzért – *tűzért*

koros – *kóros* – *kórós* stb.

Vereb – *veréb* – *véreb* stb.

Stilisztikai célból (a szokatlanul hosszú ejtés érzékeltetésére) a magánhangzót jelölő betűket halmozhatjuk is: **Één? Góóó! Neeem.** Stb.

A mássalhangzók írása

7. Mássalhangzóinkat egy- vagy többjegyű, mellékjel nélküli betűkkel jelöljük.
- a) A mássalhangzókat jelölő betűk közül tizenhét egyjegyű: **b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, r, s, t, v, z;** **pálma, fejtegetés, kér** stb. Nyolc betűnk kétjegyű: **cs, dz, gy, ly, ny, sz, ty, zs; batyu, csökönyös** stb.; egy betűnk pedig háromjegyű: **dzs; lándzsa** stb.
- b) A mássalhangzók hosszúságát betűkettőzéssel jelöljük. – Az egyjegyűeket kétszer írjuk le: **bb, cc, dd, ff, gg, hh, jj, kk, ll, mm, nn, pp, rr, ss, tt, vv, zz; add, aggot, kellett** stb. – A többjegyűeket csak az összetett szavak tagjainak határán kettőzzük teljesen: **jegygyűrű, fénynyaláb, díszszemle** stb.; egyéb helyzetekben egyszerűsítve kettőzzük őket, vagyis csak első jegyüket írjuk kétszer: **ccs, dds, ddsz, ggy, lly, nny, ssz, tty, zzs; loccsan, eddzük, asszonnyal** stb. [De elválasztáskor: **locs-csan, edz-dzük, asz-szony-nyal** stb.; vö. **226. f), 227.**]
8. A többjegyű betűknek csak az első jegyét írjuk nagybetűvel: **Csoma, Dzsingisz, Szolnok, Zsolt** stb. Ugyanígy: **Ssz!** (indulatszó); **Nyár van.** (mondat); stb.

Nyelvtani kategóriák szerint
(nem kötelező megadni)

Különírás–egybeírás ▾

Szaktmák szerint
(nem kötelező megadni)

-----Nincs megadva----- ▾

Egyéb jelzések szerint
(nem kötelező megadni)

-----Nincs megadva----- ▾

Keresett szó(részlet):

? sajtó

Keress

Archívum

A Magyar Tudományos Akadémia több évtizede foglalkozik **nyelvi tanácsadással** (levélben, e-mailben és telefonon), amely során a nyelvi, helyesírási kérdéssel élőknek igyekeznek eligazítani a **nyelv használatában**, valamint a **magyar helyesírásban**. Ezen az oldalon a helyesírási tanácsadás során **összegyűjtött kérdések és válaszok** között lehet böngészni.

4 találat

1/1

1. Kérdéses sajtóadatbank - ?
szó:

Válasz: sajtóadatbank

Nyelvtani Különírás–egybeírás
kategória:

Szakmai média
besorolás:

Egyéb összetétel (ha a főkategóriából nem következik amúgy is), illetve szókapcsolat
jelzések:

Ld. **AkH 7. fejezet**
Szabályzat:

2. Kérdéses sajtóadatbázis - ?
szó:

Válasz: sajtóadatbázis

Nyelvtani Különírás–egybeírás
kategória:

Szakmai média; informatika
besorolás:

Egyéb összetétel (ha a főkategóriából nem következik amúgy is), illetve szókapcsolat
jelzések:

Ld. **AkH 7. fejezet**
Szabályzat:

3. Kérdéses sajtóanyag, sajtóreferens - ?
szó:

Válasz: sajtóanyag, sajtóreferens

Nyelvtani Különírás–egybeírás
kategória:

Jelen és jövő

- 2013 április 30. óta:
 - 1.534.000 oldalletöltés, 143.000 látogató (58% visszatérő)
- Már elérhető:
 - Reszponzív felület (mobil, tablet, ...)
 - Beágyazható alkalmazás
 - Blog
- Folyamatos fejlesztés
 - Visszajelzések alapján
 - Használhatóság, pontosság fejlesztése